

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za inozemstvo 25 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Padanje cen in kmet.

V zadnjem času vse časopisje poroča o padanju cen. Če si natančno ogledamo to padanje, zapazimo, da padajo pravzaprav samo kmetски pridelki. Cena koruzi, pšenici in krompirju je padla (moki pa že ne!), tudi cena živini se je po nekaterih pokrajinah izdatno znižala. Če pa pogledamo na one stvari, katere mora kmet kupovati — predvsem železo, manufakturo, usnje itd., potem vidimo, da o padanju cen ni nobene sledi, nasprotno: pri nekaterih izdelkih so se cene celo zvišale. Kaj to pomenja?

1. Da veletovarnarji in veletrgovci poljubno nastavljajo cene svojim izdelkom in ne čutijo nobenega gospodarja nad sabo. Če danes zaslužijo pri svojem blagu po 100 ali 200 odstotkov, hočejo jutri 300 odstotkov in ni ga gospoda, ki bi se znal ali mogel ali hotel temu upreti. Tudi ne pomaga, če se upre en sam minister ali ena stranka, če pa za vsako naredbo zarjove kot lev v puščavi ves kapitalistični Izrael in se vse druge stranke skrijejo v kote. N. pr. prejšnja vlada je izdala zakon o davku na vojni dobiček in začele so se že davčne napovedi. Pride za finančnega ministra liberalci in vso reč kar ustavi. Res je bil dotični zakon zelo nerodno sestavljen, a vsaj nekaj je bilo. Sedaj je vsa zadeva zopet za dogleden čas pokopana. V Ljubljani je poverjenik za soc. skrbstvo ukazal, naj milijonarji zidajo hiše, ker morajo ljudje stanovati po vagonih in kletih. A glejte: vse, kar liberalno leze in gre, se je uprlo temu: zakaj po vagonih in kletih ne stanuje noben liberalci in kaj nas bri-gajo drugi.

In tako je povsod! Mogotci znajo vedno in povsod najti svoje zaščitnike in zagovornike, ravno tako pri cenah in tako vidimo, da se cene kmetским potrebščinam ne premalnejše, kvečjem navzgor.

2. Iz tega pa sledi, da v tem oziru ne bo preje boljše, dokler si kmet sam ne pomaga. Zakaj bi moral biti kmet pri nakupovanju odvisen od veletrgovcev, zakaj bi mu veletovarnar narekoval cene, kakor bi se njemu poljubilo? Ako bi kmet pri nakupovanju spustil trgovca ter naravnost nakupoval od tovarne in to v taki množini, da bi se tovarnar moral ozirati na pravične cene, bi kmet v vseh potreb-

ščinah več kot polovico prihranil. To je pa mogoče le tam, kjer so kmetje združeni v zadrugah, in ker te same tudi ne premorejo vsega, morajo biti zadrugе strogo osredotočene, imeti zelo spretno trgovsko vodstvo ter držati železno disciplino, pa bi se kmalu pokazalo, kaj premore kmet. Česar ne zmorejo naredbe in paragrafi, zmoget bi discipliniran združen nastop kmetiskega prebivalstva: cene kmetским potrebščinam bi se morale znižati. Ali se ni to pokazalo na Bavarskem, kjer so združene kmetске zadrugе narekovalе tovarnarjem ceno? In iz združnih poročil na Ruskem posnemamo, da imajo te kmetске zadrugе celo svoje lastne tovarne. Zakaj morejo pri nas razni ljudje — samo kmetске zadrugе ne — zbirati volno in jo pošiljati v predilnice, da jim sprede blago, ki pride potem na trg. Ali se ne bi mogle združiti v ta namen tudi zadrugе in bi tako prišle do cenejšega blaga? Ali ne bi kazalo misliti na to tudi glede usnja?

Pomoč je v nas samih in nikjer drugod. Ali hočemo, da nas ta razlika med cenami zaduši?

Zločin nad domovino.

Liberalni in socialistični listi so začeli v zadnjem času najgrši boj pri ljudski stranki predvsem zato, ker se poteguje za to, da mora tudi vse javno in socialno življenje biti zgrajeno na krščanski pravičnosti in ljubezni, kakor je to nauk katoliške Cerkve. Kdor jebral zadnje številke liberalne »Domovine«, se mora od studia zgrazati nad lažmi, posurovelostjo in satanskim sovraštvom, ki ga imajo svobodomiselnici do vsega, kar je verskega. Vsako sredstvo jim je zato dobro došlo, vsak dogodek jim prav pride, da plunejo v škofa, v duhovnike, v papeža, v Ljudsko stranko, sploh v vse, kar ni svobodomiselnost. »Domovina« dosledno n. pr. molči o komunistih, ki imajo načrt uničiti državo in potem sestaviti svetovno komunistično državo z nasiljem nekaterih komunističnih delomrznežev po ruskem vzorcu. »Domovina«, to glasilo najizrazitejše kapitalist. stranke ne najde besede zoper socialiste, zakaj vse te stranke ji stoje blizu ne po socialnem programu, temveč po besnem sovraštvu zoper vse, kar je katoliško.

Zato so ji dobrodošle, ker ji pomagajo reševati glavno nalogo, in ta je po besedah »Domovine«: uničiti rimski klerikalizem, izrezati strupenega črva.

Naši ljudje na deželi ne boro povsod izbruhov tega svobodomiselnega sovraštvа in veseli naj bodo. Saj se vidi: kjer se bere, tam zavlada v družinah surovost, podivjanost primerjaj samo današnji dopis z Bleda.

Vendar pa je prav, da naši ljudje poznajo umazano orožje teh ljudi. Zato je izšla posebna knjižica »Zločin nad domovino«, kjer se natančno popisuje ta protiverska in protiljudska orožarna in sicer natančno po izjavah svobodomiselnih časopisov. Človek se zgraža, če bere v tej knjižici, kako liberalni listi pišejo o veri, Cerkvi, našem vernem kmetu. In potem prihajajo ti ljudje dan zadnevom in slepijo, da ne gre za vero! Če pa v njihovih časopisih ni drugega brati kot sami napadi na verske ustanove, samo smešenje vsega, kar dviga verski prapor!

In potem slepe, da ni vera v nevarnost! Ravno te vrste ljudje so na Francoskem ugonobili versko življenje in mišljenje in je bila Francija že stokrat bridko kaznovana zato in se danes zopet ponižno bliža Cerkvi, te vrste ljudje so na Češkem pogazili, kar je verskega ter odstranjevali križ iz šol in trgali vero iz družin in src.

Če hočete matere tudi v bodoče vzgajati svoje otroke v verskem duhu, če hočete očetje še krščanske poštene družine, če hočete, da bodete vsaj pri izvrševanju božje službe uživati svobodo in svobodno dajali Bogu, kar je božjega, na noge, na sveto vojsko zoper svobodomiselnost, katero kliče »s potrojeno silo na delo«, kakor piše »Domovina«, da uniči to, kar nam je najbolj sveto. Svojih duš in večnosti ne pustimo nikomur.

Zato na delo za naše časopisje, za naš katoliški tisk, razširjajte brošure, ki pojasnjuje razna vprašanja v luči katoliških načel.

Knjižica »Zločin nad domovino«, katero tu prav posebno priporočamo, se naroča pri »Katoliški ligi« v Ljubljani ter stane 4 K, če pa denar vnaprej pošlješ, pa 3 K 50 vin. Dobiva se tudi v Ničmanovi prodajalni. Pridno segajte po knjižici!

Socialistična vzgoja.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru so te dni razpravljali o preskrbi mestnih otrok na deželi začasa počitnic. Pri tej priliki je neki krščanski socialc zahteval, da morajo otroci, ki bodo na počitnicah, hoditi v cerkev. Takoj se je oglasil proti socialist Maks Winter, ki je rekel, da smatrajo soc. demokrati za nenravno, siliti katkega otroka v cerkev, ako noče iti sam. Ravno tako se pa otroku ne sme braniti, ako hoče iti v cerkev. Na medklic, da otrok še ne zna samostojno soditi, je rekel Winter: »Ako se otrok ne zna samostojno odločiti za cerkev, je to znamenje, da zanj vera še nima nobene vsebine, zato naj se raje ne pušča v cerkev.« Po tej logiki bi otroka tudi nihče ne smel siliti, da se uči brati, pisati, računati in drugih šolskih predmetov, kajti ako se noče sam od sebe učiti, je to znamenje, da vse te stvari nimajo zanj še nobene »vsebine«. Ravno tako ne bi smeli otroka siliti k dobrim maniram, koristnemu delu in raznim potrebnim opravkom. Po tej logiki bi se morala vsaka vzgoja in vsak pouk nehati, kajti vsak, kdor le malo pozna otroke, ve, da bi brez pritiska v tej ali oni obliki ne hodili v šolo in ne storili veliko dobrega. Človeška narava je pač taka, da se brani vsakega napora in vseh vezi. In vsak način: ako se otroka ne sme siliti v cerkev, se ga ne sme siliti v šolo; otrok naj ravna v vsem po svoji lastni sodbi in volji. Človeštvo se bo potem razvijalo z bliskovito brzino — nazaj in v 50 letih bodo postale šole in tiskarne redkeje nego so bile pred pol tisočletjem. Da, socialna demokracija ima res malo pojma o pravi vzgoji mladine!

Pri nas je »Ljudski glas« tisti, ki razširja ta načela, kakor jih imajo dunajski socialisti. Pa še pravi, da se za vero poteguje! Povsod so bili socialisti najhujši sovražniki vsakega verskega mišljenja in življenja!

Anton Pevc:

Šola mlekarstva.

(Odlomek iz rokopisa.)

c) Prenos bolezni (kužnin) od živali na človeka.

Nikdar ni vživati mleka bolnih krav in nikdar mleka okuženih krav sprejemati v mlekarnah. Pod tem razumemo vse različne kužne bolezni, kakor kugo na gobcu in parkljih, jetiko, vnetje vimena itd. Če se mleko okuženih živali v sestavi še ni znatno premenilo in se še morejo meliti, se porabi s kuhano za prašiče ali pa za kisle sirčke; smetana se ne sme obdelati v maslo, temveč porabi naj se za zabelo. Učinkuje strupeno že kadar se bolezen pripravlja (inkubacijski štadij); iz tega vzroka je vedno nevarno vživati »surovo mleko izpod krave«. Vsako mleko je zanesljivo pasterizirati (ali prekuhati) in šele potem se uživa; vročina uničuje ne le glivice, marveč bolj ali manj tudi kužnino (bolezensko snov) kot tako. Izmed različnih bolezni goveje

živine se morejo prenesti na človeka in še toliko lažje na živali nastopne potom mleka:

1. Jetika (sušica, tuberkuloza) je pri govedih v nekaterih krajih (državah) prav močno razširjena osobito tam, kjer se krmijo živino le v hlevu; čim pa se je bolezen dovolj razpasla, se je tudi ne ubrani živina na pašniku; vendar se smatra, da je najmanj okužena živina, ki živi v ugodnih razmerah in ki se pase na tečnih in zdravih pašnikih. Najbolj so tej bolezni podvržene krave, posebno dobre mlekarice, ki predstavljajo le dobičkanosne mlečne tvorilnice, kjer ni časa in sile pečati se s skrbjo za svoje zdravje in podobnim. Razširjenje jetike med govedo so povzročile na j v e č zadržane (skupne) mlekarice; živinorejci so izpočetka krmili posneto mleko in druge odpadke iz mleka, ne da bi jih prekuhali in so tem potom okuževali teleta že v prvi mladosti; čim je v hlevu ena krava okužena, okužuje posredno ali neposredno druge živali in vse mleko ali potom izdihavanja bacilov ali potom odpadkov. Na Danskem je l. 1914. povprečno 50% krav reagiralo na tuberkulozo*, v posameznih hlevih celo 70—80%; v drugih mlekarstvih deželah se računa, da jih je okuženih 30—50%, ali v vimenu ali v pljučih, maternici, črevesu, ledvicah, jetrih itd. V obrambo proti jetiki pri govedih so razne deželne ali državne oblasti izdale zakone, s katerim se prepoveduje mlekarjem oddajati mleko in mlekarne odpadke (posneto mleko, siratko itd.) nepasterizirano iz rok; leta 1904. na Danskem izdani tozadevni zakon se glasi:

Zakon o ureditvah za obrambo proti tuberkulozi pri govedih in svinjah.

§ 1. V finančni proračun se upostavi znesek 100.000 K letnih na razpolago poljedelskega ministrstva, s katerim je podpirati živinorejce, ki želijo uporabljati tuberkulin kot diagnostično sredstvo v boju zoper tuberkulozo pri govedih; poskušnja s tuberkulinom naj se napravi na posestvih po podrobnih določilih, ki jih izda mi-

* Tuberkulin predstavlja stare nasade bakterijev tuberkuloze v glicerinovih juhi (Glycerinbouillon); živeče glivice je z vročino uničiti, vtisniti in filtrirati. Če se vzbujajo jetičnim živalim, povzročijo vročico (fieber). Popolnoma zanesljiva ta poskušnja ni, ker zanesljivo in prav močno tuberkulozne krave često več ne zavračajo, osobito če se je vzbujavalo večkrat zaporedoma in v kratkih presledkih; v takih primerih z negativnim uspehom so potrebne še klinične in bakteriološke preizkušnje. Vendar je dosedaj najboljša in najenostavnejša preizkušnja in odreče kvečjem v 8 do 9 primerih na sto; zaznamuje prisotnost najmanjših tuberkulnih naselbin, ki se pri ogledih mesa često prezejo; šele vsled vzbujavanja s tuberkulinom se je živinoreja in oblasti opozorilo na veliko nevarnost, katero se goji v hlevu nevedoma in vsled katere bi bile belinobeli izpostavljeni počinu cele in velike goveje črede. Ker se tuberkuloza v živali hitro razvija in more nenadoma preiti v vime ter tvoriti tedaj zelo nevarno torišče okuževanja, se morajo krave, ki proizvajajo takozvano »mleko za otroke«, vsaj vsake 14 dni preskušiti od živinozdravnika z vbrizgavanjem tuberkulina. Po No cardu je žival sumljiva, če se vsled vzbujanja toplota zviša za 0,8—1,5°C; če se zviša nad 1,5°C je žival gotovo tuberkulozna in bi se mleko take krave ne smelo več prodajati za ljudsko hrano; toplota je meriti 12., 15. in 18. uro po vbrizganju; vsled vročice upade mlečna množina, ki se čez 3—4 dni zopet dvigne na normalno.

nister. Podpora se da le takim posestnikom, ki morejo jamčiti, da ostanejo živali, ki so se pri poskušnji izkazale zdrave, na zanesljiv način popolnoma ločene (osamovane) od tuberkuloznih ali od živali, ki dotedaj še niso bile preiskane s tuberkulinom.

Poljedelsko ministrstvo je nadalje upravičeno pod enakimi pogoji porabiti del tega zneska za podporo živinorejskih zadrug, ki bi hotele upeljati tuberkulino poskušnje pri kravah svojih članov.

Lastniki, ki ne izpolnjujejo obveznosti glede osamovanja, so dolžni vrniti državni blagajni podporo, ki so jo prejeli z ozirom na predležeča določila.

Živinozdravniki, ki izvrši poskušnja s tuberkulinom pri gotovem živinorejcu, je dolžan na lastno odgovornost paziti, da se osamovanje med živalmi, kakor zgoraj omenjeno, na zanesljiv način izvrši in če lastnik ne sledi v tem oziru njegovim navodilom, ima to takoj naznaniti živinozdravstvenemu fiziku.

Prijave živinorejcev, živinorejskih zadrug in kmetskih društev, ki želi oizkoristiti v predležečem zakonu določene ugodnosti pri tuberkulinovih poskušnjah, je pošiljati naravnost poljedelskemu ministrstvu.

§ 2. Uvoz žive govedih iz inozemstva v deželo je dovoljen le skozi gotova, od poljedelskega ministrstva določena mesta. Takoj po uvozu je žival oddati zavodu za karanteno, kjer živinozdravstvena policija izvrši poskušnja s tuberkulinom po predpisih, določenih od ministrstva. Poskušnja je izvršiti najpozneje 5. dan potem, ko je žival prišla v hlev za karanteno. Po preizkušnji je oddati žival, ki ni reagirala, na prosto razpolago lastniku; žival, ki je reagirala, se pridrži ali pa odda naravnost javni ali od poljedelskega ministrstva pripoznani klavnici, kjer se zakopije pod nadzorstvom živinozdravstvene policije.

Izdatki za uredbo potrebnega hleva za karanteno na uvoznih mestih ter izdatki za izvršitev poskušenj s tuberkulinom se krijejo iz državne blagajne; stroške za druge v tem paragrafu omenjene ukrepitev je kriti po dogovoru, oziroma po objavljenih določilih.

V tem in v § 1. omenjena določila za poskušnje s tuberkulinom se imajo uporabljati tudi pri drugih diagnostičnih sredstvih, s katerimi razpolaga živinozdravstvena policija v boju zoper tuberkulozo pri govedih in ki so pripoznana od poljedelskega ministrstva.

§ 3. V paragrafu 2. ukazana oddaja živali v karantenski zavod in izvršitev poskušnje s tuberkulinom odpade za klavno živino.

V tem primeru je oddati žival — potem ko je bila zaznamovana (primerjaj § 4.) — takoj javni ali od poljedelskega ministrstva pripoznani klavnici...

§ 4. Poljedelski minister izda potrebne predpise glede zaznamovanja uvoženih živali.

§ 5. Krave, ki imajo tuberkulozo v vimenu, se imajo zaklati javno. Klanje se izvrši pod nadzorstvom živinozdravstvene policije ali v javni klavnici. Kot odškodnina za klavno žival pripada lastniku znesek, ki odgovarja $\frac{1}{2}$ klavne vrednosti ži-

vali, izračunani po dnevni ceni in klavni teži v soglasju s predpisi, izdanimi zato od poljedelskega ministrstva. Za oni del mesa, kolikor ga je po izjavi živinozdravnika neporabnega za ljudsko hrano, pripade lastniku še kot odškodnina polovica vrednosti uničenega mesa, izračunane na zgoraj omenjeni način. Meso, ki je spoznano kot sposobno za ljudsko hrano, se prepusti lastniku, da z njim prosto razpolaga.

Odškodnina in klavni stroški se krijejo iz državne blagajne.

§ 6. Prepove se mlekarnam oddajati za krmo živine določeno posneto in pinjeno mleko, ki nista bila segreta vsaj na 80° C (64° R). Izjema je pripuščena le tedaj, če opravičljiv slučaj onemogoči tako gretje, kar je odjemalcem sporočiti.

V tem paragrafu omenjeno gretje je uporabljati tudi za vso smetano, iz katere se pini maslo za izvoz.

Pri čiščenju centrifuge naj se sežge na stranicah bobna prilepljeno blato.

§ 7. Iz inozemstva se sme v deželo uvazati mleko in posneto mleko le tedaj, če je po presodbi poljedelskega ministrstva v polni meri zajamčeno, da sta omenjena izdelka bila segreta vsaj na 80° C (64° R). Vendar te kmetijski minister povlaščeni dovoliti v izjemnih okoliščinah oprostitve glede omenjene prepovedi.

§ 8. Nadzorstvo nad izpolnjevanjem določil predležečega zakona je poverjeno živinozdravstveni policiji, carinskim uradom ter kontrolnim organom za maslo in margerino po navodilu poljedelskega ministra.

§ 9. Prestopke zoper predpise §§ 1., 2., 3., 6. in 7. tega zakona se zasledujejo kot zadeve javne policije in kaznujejo prvokrat z globo 10 do 20 K; pri ponovitvi z globo 20 do 200 K. Prestopke zoper § 6. ni smatrati ponovnim, če je od zadnje odmere globe preteklo že nad leto dni. GLOBE pripadajo državnim blagajni. V primeru, ki je omenjen v § 7., je blago, ki ne odgovarja predpisom zapleniti in segreti na predpisano toplotno stopinjo. Pri prodaji dovozniki izkupiček pripada v Københavnu občinski blagajni, drugod pa ubožnim blagajnam.

§ 10. Ta zakon stopi v veljavo s 1. oktobrom 1904.*

* Tak zakon je umesten povsod, kjer delujejo zadružne in skupne (zasebne kot obrti) mlekarnice. Boljše je pravočasno preprečiti, da se tuberkuloza pri govedih ne razširi potom okuževanja iz mlekarn in z uvozom živine iz tujine, kot pa enkrat razpaslo uničevati z zelo dragim klanjem živali. Izkušnje od drugod nas opozarjajo, da ni delati takih napak, ki morejo postati usodopadne za vso živinorejo.

(Dalje.)

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

§ Razpravo o volilnem zakonu v parlamentu se nadaljuje. Doslej je sprejetih 79 paragrafov.

§ Plače prometnemu osebju na železnicah so se zvišale za 50 %.

§ Novi proračun. Finančno ministrstvo je objavilo letošnji proračun, ki je jako

ugoden. Med tem ko druge države izkazujejo milijardne primanjkljaje, ga izkazuje naša država samo 100 milijonov.

§ Občinske volitve v Osijeku. Komunističnih odbornikov v Osijeku vlada ni potrdila, ker se niso držali zakona, zato so se vršile nove volitve, pri kateri je dobila Ljudska stranka 6 mandatov. Preje je dobila 3.

ITALIJA.

Gori. Vstaje in stavke v Italiji se vedno bolj širijo. Upirajo se tudi delavci po mestih in teče kri, mrtvi padajo, upirajo se kmetijski najemniki po deželi, delo počiva, brez dela pa ni jela in tako pravi neki laški poslanec, da se bo v Italiji zgodil čudež ali polom. Čudež, ki ga najbrže ne bo, bi Italijo rešil, polom jo bo pokopal.

Iz Albanije domov. Že pred vojsko so se Italijani trudili, da bi se vsedli v Albanijo in Valono so res dobili trdo v svojo pest. Ostala jim je celo vojska, sedaj pa so se Albanci dvignili in pode Italijane venkaj. Tudi Valono so Italijani že izpraznili in izjavljajo, da se v Albanijo ne bodo več vtikali. Grenke besede zanje. Doma so pa socialisti izdali povelje, da se imajo vsi vojaki upreti, če jih bodo še silili na vojno.

AVSTRIJA.

Ljudsko štetje v Nemški Avstriji izkazuje 6.067.430 oseb. Od zadnjega rednega ljudskega štetja se je število prebivalstva znižalo za 227.269 oseb (3.61 %). Število prebivalstva je najbolj padlo na Dunaju, v Celovcu in na Predarlskem. Na Dunaju so našli 1.842.005 prebivalcev.

Volitve v narodno skupščino se bodo izvedle 17. oktobra 1920 leta.

Stavka poljskih delavcev v Nižji Avstriji. V torek, dne 6. t. m. se pričakuje izbruh stavke poljedelskih delavcev na Nižji Avstrijskem.

Dunajski katoličani za svoje pravice. Dne 27. t. m. se je vršil na Dunaju velik javen nastop katoliške mislečega prebivalstva. Pred rotovžem je zborovalo nad 10.000 ljudi, ki so enodušno zahtevali za katoličane polno svobodo veroizpovedanja in pravico do samoodločbe v vseh kulturnih vprašanjih, dalje varstvo katoliškega zakona in javne katoliške šole.

ČEHOSLOVAŠKA.

Vasokolski tabor se je zaključil te dni v Pragi. Češki Sokol je zagrizeno svobodomiseln ter najhujši sovražnik Cerkve. Ko so prišli na tabor tudi krščanski Sokoli iz Amerike, niso bili sprejeti. Svobodomiseln Sokolstvo bo Čehoslovaško pripeljalo v prepad.

POLJSKA.

Nesrečna vojska. Poljakom se v vojski z boljševiki zelo slabo godi. Vsa poljska armada je zmedena in Poljaki se resno boje za svoje glavno mesto Varšavo. Zdaj prosijo antanto za pomoč.

NEMCIJA.

Draginjski nemiri. V nemških mestih je prišlo radi draginje do večjih rabuk. V nekaterih mestih se je množica polastila prodajalnic in prodajala živila za 100 do 200 odstotkov pod vrednostjo. Žene iz de-

lavskega in srednjega stanu so navallile na glavnih cestah v prodajalnice za živila. Razburjenost se je še povečala, ko so se pridružili manj vredni elementi; velike zaloge blaga so bile skrajno ogrožene. Nevarno gibanje je sedaj udušeno.

BELGIJA.

Antantina posvetovanje. V mestu Spa se posvetujejo razni državniki o evropski politiki. Najbolj so si navskriž glede vojne odškodnine, ki naj jo da Nemčija. Vsak bi dobil najrajši največji del. Angleži sedaj predlagajo, da se sporazumejo, za Francijo.

GRŠKA.

Vojska s Turki. Sadovi krivične konference v Parizu se povsod kažejo: kri in kri. Turki se ne pokore mirovni pogodbi in pridno nastopajo proti vsem, ki hočejo biti po njih dediči. Sedaj gredo tudi proti Grkom. Vojska se je brez napovedi začela in se Grkom ne godi presilajno.

Tedenske novice.

Politične.

Ostudne laži. Št. 26. socialističnega »Ljudskega glasa«, je prinesel v svojem uvodnem članku toliko ostudnih laži o naši stranki, da se mora vsakdo zgražati nad zavedno lažnivostjo, s katero hočejo socialisti agitirati za svojo brezversko, svobodomiseln in kmetškemu ljudstvu skrajno sovražno stranko. Najprvo pravi, da na tisoče ujetnikov ječi po Italiji, Sibiriji in celo v Indiji in to po krivdi — čujte — Ljudske stranke. Edina Ljudska stranka je bila, ki je po poslanecu dr. Hohnfecn neštetočrat dregala vlado; naj kaj ukrene v tem oziru in je res ukrenila, da se ujetniki vračajo. O socialistih nismo nikoli čuli, da bi se potegnili zanje, in zdaj ta ostudna laž!

Druga ogromna laž: Klerikalci so proti agrarni reformi zato, ker bi se morala s tem razdeliti tudi velika škofovska posestva. Ostudna laž! »Ljudski glas« dobro ve, da je bila Ljudska stranka vedno za agrarno reformo in da so bili škofje prvi, ki so izjavili, da dajo svoja posestva na razpolago. Ali je dal Korač ali Kristan svoje milijone na razpolago?

Da naši častniki niso še sprejeti v armado, tega so po nimenju tega satansko-lažnivega lista seveda krivi klerikalci, ki nimajo pri vojaški oblasti niti besedice govoriti. Kar se pa tiče volne, pa gg. socialisti le tiho bodite, če ne bomo poprašali kakšne pogodbe so delali socialisti z tržiško predilnico. Carina, zoper katero naša stranka najbolj dela, da bi se pravično uredila, je seveda zopet klerikalno delo. Sram vas bodi, da si ne upate s svojim programom, namreč z brezverstvom in ropom kmetске zemlje na dan in hočete z lažje pridobivati pristašev. Če je kje še kaj dostojnosti, bodo vrgli tak časopis v gnojnico, kamor spada.

§ Nadaljnje laži Ljudskega glasa. Ljudski glas poroča, da bosanski kmetje zapuščajo »klerikalno« težaksko stranko. Ljudski glas pa dobro ve, da je težakška stranka proti naši Ljudski stranki, h ka-

leri ljudje v vedno večjem številu pristopajo morda tudi na škodo težačke stranke. Še grša laž, katere ni vredno zavračati, pa je, da so klerikalci oper žensko volilno pravico! Kdo se ne smeje?

p Tudi liberalni Kmetijski list prihaja na tretji strani svoje 27. številke z lažjo, da so klerikalci zoper žensko volilno pravico, na prvi strani pa udriha po istih klerikalcih, ker se bore za žensko volilno pravico in ker so jo v občinskem volilnem redu tudi dosegli kljub nasprotnemu prizadevanju liberalcev in socialistov. Fej take ostudne laži!

Domače novice.

d Regent Aleksander namerava v jeseni za več časa obiskati Ljubljano.

d Duhovniška bira bo urejena po novem predlogu finančnega zakona tako, da bo moral v ta namen plačati vsak davčni obvezanec po 2 dinarja letno. Na ta način bi se zbrala vsota 3.709.840 dinarjev, ki bi je ministrstvo za vestno razdelilo med posamezne župnije sorazmerno z ozirom na število davčnih obvezancev.

d Okrajna kmetska zveza za kamniški okraj sklicuje sejo vseh načelnikov ali namestnikov krajevnih kmetijskih zvez v okraju, prihodnjo nedeljo 11. julija 1920 ob 9. uri v Kamniški dom. Strankina disciplina zahteva, da se prav vsak udeleži ali pošlje namestnika. Dnevni red je zelo važen. Torej na svidenje.

d Posebni vlaki na mariborski tabor bodo urejeni po željah lokalnih činiteljev, dosedaj še ni ničesar končno veljavno sklenjenega. Oziralo se bo nato, da udeleženci ne bodo izgubili preveč časa; tako bo vozil poseben vlak proti Koroški v nedeljo zvečer in če bo potreba se bo pripravil še en vlak za udeležence božje poti pri sv. Križu nad Dravogradom. Delavci-somišljeniki iz Koroške se bodo torej poslužili prvega posebnega vlaka v nedeljo zvečer. Javite še druge svoje želje glede vlakov.

d Narodne noše na mariborskem taboru. Iz Zagreba se nam javlja, da bo v nedeljo 1. avgusta nad 300 članov in članic hrv. omladinskih organizacij v narodnih nošah proizvajalo hrvatsko kolo. Članice pa nastopijo še s posebnimi narodnimi plesi in običaji (kraljica, filipovščina itd.).

d Pasji kontumac je zaukazan v Ljubljani.

— Papirnati droblj mestne občine Ljubljanske ostane v veljavi še do 31. decembra 1920.

d Nemška deputacija pri regentu. Ko je sprejel regent nemško deputacijo Dabieu, Pfirmer, dr. Schmiderer, jo je po ministru dr. Korošcu vprašal, če znajo slovenski, nakar so gospodje odgovorili, da ne. Regent je deputacijo prijazno odslavljal s sludnim: »Ich danke schön!« (»Lepa hvala«).

d Politični katekizem. Ta izvrstno in poljudno pisana knjižica bi morala biti v rokah vsakega našega somišljenika. Počaja izčrpno pojasnila o političnih vprašanjih Jugoslavije. Poleg tega obravnava tudi še nekatere druge stvari, ki bi jih moral vsak državljan znati. Segajte pri-

dno po knjižici. Naroča se pri tajništvu SLS, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Posamezen izvod s poštino vred stane 6 kron, kdor naroči 20 izvodov, stane posamezen izvod s poštino vred 5 K; kdor osebno vzame 20 izvodov stane izvod štiri krone 50 vinarjev.

d Ujetniki iz Italije. Vsled posredovanja naše vlade se je v zadnjem času pospešilo odposiljanje vojnih ujetnikov iz Italije. Poslednji transport s 310 ujetniki je došel v Dubrovnik pred nekoliko dnevi. Ujetniki izgledajo zelo slabo ter se vsi pritožujejo nad trpljenjem in mukami, ki so jih morali pretrpeti v Italiji.

d Vrnitev ujetnikov iz Sibirije. Čez kakih 10 dni se vrne iz Sibirije več Slovencev, ki se sedaj nahajajo že v Splitu. Iz Vladivostoka so se odpeljali meseca maja. Hrvatov in slovencev je 1000 mož.

d Novi predpisi o voznjah na železnicah. Kdor gre zdaj na peron, ne da bi si kupil vožni listek, bo moral plačati 1 dinar globe; kdor pa vstopi brez voznega listka v osebni vlak, bo moral plačati 10 dinarjev globe. Ako zaloti sprevoznik v železniškem vlaku potnika brez voznega listka, mora plačati vožnjo dvakrat.

d Rop na Ljubljanskem polju. Gospod Janko Sevar, pomožni postajni odpravnik, je šel dne 2. t. m. ponoči proti domu; stanuje Med hmelniki št. 2. V bližini doma so ga srečali trije vojaki; eden med njimi je zahteval od gospoda Sevarja, da naj se legitimira. Ko je Sevar ustregel zahtevi, mu je izbil drugi vojak notes, v katerem je imel 800 kron denarja, iz rok; vzel mu je denarnico in zahteval od njega, da mora iti z njimi in mu je nastavljal samokres na čelo. Gospoda Sevarja so odpeljali nato na polje v krompir. Tam sta se postavila oba vojaka na stražo, kaplar pa je zahteval od gospoda Sevarja, da se mora popolnoma sleči. Kaplar ga je nato prisilil, da se je moral vleči na zemljo; zvezal mu je z vrvice, nato so odšli. Gospodu Sevarju se je po daljšem času z velikim trudom posrečilo, da je odvezal robec na roki in da se je tako rešil. Odšel je nato proti Sv. Križu, tam je sklical upravitelja pokopališča, kateri mu je posodil obleko in puško, da je odšel domov. Suknjič, v katerega je bil g. Sevar oblečen, je bil siv, hlače in telovnik sta bila rjava. Gospodu Sevarju je bil odvzet tudi zlat prstan s temno rdečim rubinom. Skupne škode ima g. Sevar 2800 kron. Ker se zadnje čase pojavlja v deželi toliko ropov, je zelo verjetna domneva, da so g. Sevarja najbrže oropali v vojake preoblečeni zločinci.

d Toča v Rožu na Koroškem. Spodnja Rožna dolina je bila v zadnjih dneh hudo prizadeta po toči. — 25., 26. in 27. junija, kar 3 dni zaporedoma, se je vsipala v zrnih debelih od oreha do debelega kurjega jajca, ter padala kakor kamni, popolnoma tako da je začetkoma vsakdo mislil, da meče kdo kamenje. — Take toče tudi stari ljudje ne pomnijo. Poljščina, ki je tudi letos izvanredno kazala in ki je bila še vsa zunaj, je ubitena in sadje je na tleh. Ljudstvo je obupano. Pred letom so prišli ropat in trpinčiti ljudi od severa Volkswehrovci, letos pa je prišla toča.

Gospodarska obvestila.

g Cena sladkorja je padla v Ljubljani od 84 kron na 64 kron.

g Prodajanje smodnika. Vojni minister je izdal sledeči odlok: Dovoljujem, da se sme smodnik iz državnih skladišč prodajati cerkvam, samostanom, šolam, državnim in občinskim oblastvom in na pravam kakor tudi zasebnim korporacijam zaradi cerkvenih in drugih verskih in posvetnih svečanosti in slavnosti za streljanje iz topičev. Pri kupovanju smodnika za te namene morajo kupci prošnji za nakup priložiti tudi dovolitev policijskega oblastva, da jim je nakup v ta namen dovoljen.

g Vrednost tujega denarja. Na zagrebški borzi je imel 5. julija tuj denar sledečo vrednost: 1 dolar 60 kron, 100 avstrijskih kron 45 jugoslovanskih kron, 100 nemških mark 189 K, 100 rumunskih lejev 170 kron, 100 italijanskih lir 410 K, 100 bolgarskih levov 150 K, 100 čehoslovanskih kron 160 K, 100 švicarskih frankov 1230 K.

g Znižanje izvozne carine. Glavna direkcija carine sklicuje v Belgrad sestanek trgovskih, finančnih in drugih gospodarskih strokovnjakov, da se posvetuje o preuredbi izvozne carine. Carina na mnoge predmete se namerava sploh odpraviti, na druge znatno znižati.

g Lira padla pod dinar. Na belgrajski borzi je bila dne 30. jun. lira manj vredna kot 1 dinar. Tudi vse druge tuje valute še stalno padajo. Splošno vlada uverjenje, da se bo dinar kmalu zjednačil s francoskim frankom, zlasti če se posreči nemotelni izvoz letošnjega žitnega pridelka.

g Dohodninski davek. Znano je, kako so se naše Kmetijske zveze in naši poslanci borili za to, da se zviša najmanjša dohodninskemu davku podvržena postojanka na 10.000 K. Sedaj se je na pritisk naših poslancev ukrenilo vsaj nekaj. Iz Belgrada je došlo sledeče pojasnilo: Finančni minister Stojanović je danes odgovoril na interpelacijo poslanca Sušnika glede postojanja pri odmerjanju davka na osebno dohodnino. Poslanec Sušnik je zahteval, da se eksistenčni minimum, ki znaša doslej 1600 K, zviša na 10.000 K. Minister Stojanović je odgovoril, da so se v resnici dogajale napake pri odmerjanju osebne dohodnine. V razpravi o finančnem zakonu bo predlagal, da se eksistenčni minimum zviša za 100 %, t. j. na 3200 K.

g Davek na vstopnice. Na vlogu glede takse na vstopnice smo danes dobili sledeči dopis delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, ki ga dajemo tem potom na znanje: Na resolucijo okrajne KZ za Vel. Lašče — predloženo ministrstvu financ s tamošnjo vlogo z dne 28. maja 1920, št. 2063, v gornjem prometu — priobčuje se Vam sledeči odlok ministrstva financ, generalna direkcija posrednih poreza, z dne 3. junija 1920, št. 4821: »V smislu člena 13 začasnega zakona o proračunskih dvanajstlinah in člena 2. pravilnika za izvršitev predpisov tarifne postavke 99a bode oproščeno odplačane takse na vstopnice vsaka zabava, koncert gledališna predstava, predavanje, razstava itd., ako se dokaže, da se za prireditve izklju-

žno v človekoljubne, dobrodelne ali naučne svrhe, ter da društva, katere jih prirejajo, niso osnovana v svrhu dobička. Oproščenje se more dati le za konkretni slučaj, a generalnega oproščenja gornji zakon ne pozna. Prošnjo za oproščenje je treba vložiti pravočasno, ker se prekasno vložene prošnje ne bodo upoštevale.

g Psi za vprego. Pri nas vidimo le redkokdaj pse vprežene v vozček, toda po drugih krajih, posebno po večjih mestih, videli smo že pred vojsko vprežene pse, so v potu svojega pasjega obraza napenjali svoje moči, da so spravili vozček naprej. Vsem vpehanim visel je jezik iz široko odprtega gobca in noge so imeli vse ožuljene in ranjene. Pri vsej dobri volji in kljub vsem naporu niso mogli dostikrat vozička spraviti naprej in to vpreganje psov je bilo pogosto le trpinčenje živali. Društva za varstvo živali so se po pravici borila zoper tako trpinčenje psov in dosegla so tudi marsikateri dober uspeh: toda vojska je tudi v tem oziru marsikaj predrugačila. Znano je, da so se uporabljali psi v vojski za najrazličnejša dela, med drugim so jih tudi pridno vpregali in ustanovili so cel pasji tren; rabili so jih tudi za prevažanje manjših strojnih pušk. Najboljše pse za vprego imela je Belgija. Tam so se vzrejali psi nalašč za ta namen. Revnejši ljudje, ki si niso mogli kupiti konja, rabili so pogosto za vprego osle, ki so bili svojčas zelo po ceni; sedaj so pa cene oslov, posebno pa še mul neznansko visoke in vsled tega se rabijo zopet v mnogih krajih tudi psi za vprego. Ne samo v Belgiji, ampak tudi v mnogih drugih deželah pričeli so se početi za vzrejevanjem za vprego primernih psov. Po dosedanjih skušnjah so za vprego najbolj primerni psi s kratkimi nogami in močnimi mišicami in kitami. Psi čistih pasem so manj primerni, kakor pa psi križanih pasem. Tudi psice niso primerne, ker bi takrat, kadar se pojajo, nastajali po cestah škandali in pasji pretepi. Psi tudi ne smejo imeti prirežanih uhljev, ker taki psi ob dežju kar ponore. Ravnotako niso primerni psi, ki imajo bele šaplje, ker taki dobijo v snegu in v ledu obtise in rane na nogah. To so stvari, ki jih mora vpoštevati umen pasjerejec. Z rejo takih psov se pa pečajo že prav pridno, ker je njihova cena že zelo visoka in stane tak pes dostikrat več, kakor pred vojsko dober konj. V Nemški Avstriji priporočajo zelo rejo psov za vprego, upajmo pa, da pri nas v tem oziru ne bomo prišli na psa in si bomo prišli na psa in si bomo lahko vzredili dovolj za vprego in vožnjo primernih konj in volov.

g Čebele iz Slovenije v Belgradu. Prijatelj našega lista piše iz Belgrada: Dne 29. aprila t. l. sem se napotil v Topčider. Na železniški progi zagledam voz tovornega vlaka, iz katerega je gledalo na vsaki strani po 30 panjev čebel. Končnice pri panjih so se mi zdele zelo znane: tu je slika Marije, tam je sv. Martin, na drugem panju več hudičev in ne vem že kakšni skupini, tam zopet cerkvice na gori. Nekateri panji so bili označeni samo z rimskimi, drugi samo z arabskimi številkami. Vojaki v bližini mi povedo, da so to čebele, ki so došle iz Slovenije in so namenjene za državno ekonomijo v Topčideru. Odposlane so

bile iz Slovenije neposredno pred štrajkom in so bile na potu v zaprtem vozu tako dolgo (vojaki so rekli, da so 12 dni), da je v vsakem panju na debelo mrtvih čebel. Tudi na tleh pred panji je bilo dosti čebel, delovna mrtvih, deloma tako oslabilih, da niso mogle več leteti. Vojaki so cenili, da je samo tretjina čebel preživela železničarski štrajk. — Kakor sem izvedel, so bile čebele kupljene v Kranju od g. Zonartarja.

g Maksimalne cene kožam v Čehih. Sirove kože od domače govede se plačujejo kg po 16 K, kože od ogrskih volov po 14, telečje, boljše vrste pa po 24 K.

Ob žetvi.

Pozdravljeno rumeno klasje, slovenskih polj največji kras! Nate ponosna vsaka vas je, zlato si naše — žitni klas.

Naporno delo, trda gruda na setev nam budi spomin, a žetev je plačilo truda, raduje zdaj se kmet-trpin.

Za skrb prejema povračilo, za žuljave rok zdravil; srcé je upanje gojilo, Gospod je blagoslov delil.

Zvenijo srpi, žetve dan je: Nebo deli vsakdanji kruh. Kdor delal je, obilo žanje, plevel pa spravlja naj — lenuh.

Limbarski.

Razširjajte naše knjižice!

Politični katekizem, stane 6 K, za društva po 4 K 50 vin. Naroča se: Tajništvo S. L. S. v Ljubljani.

Primito tatu. Stane 2 K. Naroča se: Katoliška liga v Ljubljani.

Zločin nad domovino. Stane 4 K, v naprej plačano: 3 K 50 vin. Naroča se: Katoliška liga v Ljubljani.

Velika nevarnost za vero. Stane 50 vin. Naroča se: Katoliška liga v Ljubljani.

Ali se ženska res nima pravice vtikati v politiko? Stane 2 K. Naroča se: Krekova prosveta v Ljubljani.

Dopis.

D. M. V POLJU.

Železniška uprava nam je med vojno izpegljala čez polje mnogo tirov. Nihče se ne zmeni za odškodnino, a kmetje še vedno plačujejo davke od parcel. Imamo torej trojno izgubo: 1. Smo ob zemljo, 2. moramo od tuje lastnine plačevati davke, 3. ne dajo nam odškodnine. — Zadevo je vzelo odločno v roke tajništvo JKZ in se obrnilo na ministra železnic dr. Antona Korošca. Upajmo, da se sedaj stvar prej ali slej reši prizadetim kmetom v korist.

VODICE.

Občni zbor KZ v Vodicah se je vršil dne 6. t. m. ob veliki udeležbi članov. Poročal je pos. Borc iz Kamnika o gospodarskem položaju in o ženski volilni pravici. Pos. Čebulj iz Podgorja pa je natančno obdelal organizatorično stran JKZ. Sprejet je bil protest zoper brezbriznost državnih činiteljev v vprašanju vol-

nih posojil. Tozadevna resolucija se je odposlala na merodajno mesto. Naša stvar gre dobro naprej, in z zaupanjem gledamo v bodočnost.

VRHNIKA.

Občni zbor naše okr. KZ se je vršil dne 30. maja t. l. Vsled dežja udeležba ni bila posebna, dasiravno je zanimanje veliko. O političnem položaju je poročal obširno dr. Mohorič, Ivan Stanonik pa je obdelal brezbriznost odgovornih ljudi v vprašanju vojnih posojil, v vprašanju osebne dohodnine in je zahteval v višji šolski svet zastopnika kmetov. Tozadevni sklepi so se poslali na merodajna mesta, tajniško poročilo z novim odborom pa osrednji pisarni v Ljubljani.

BLED.

Poročali smo že, kako so bili osramočeni križi in bile razbite kapelice na Bledu. Zvest svojim načelom deluje blejski Sokol dalje. Zdaj sramote že javno svoje redke pristaje, ki gredo k maši. Tako je razumljivo, da tudi ljudskošolski naraščaj Sokola ob nedeljah v celoti izostaja od zapovedane službe božje. Eden izmed tega naraščaja se je hvalil, da že dve leti ni bil pri maši. Otroke, ki so šli iz cerkve, je ta nadebudni naraščaj med dežjem kamenja in z odprtimi noži podil daleč po cesti čez Bled, mnoge tudi ranil. Ljudje, posebno še tuji, so se zgražali nad tako surovostjo. Vsi pošteni ljudje na Bledu se s studom obračajo od Sokola. Zato se tembolj čudimo, da se dobe še nekteri križanski starši, ki puste svoje otroke v sokolski naraščaj. Spametujte se zadnji čas, dokler ne bo prepozno!

MORAVCE.

Poročil se je Alojzij Brodar, posestnik v Podbrdu za Marijo Per, odlično članico Marijine družbe. Vse najboljšel — Namesto fantom za »šrango« pri prevažanju bale, je poklonil naš vzorni ženini kat. izobraževalnemu društvu.

IZ VELESOVEGA.

Včasih se kdo nad nami klerikalci jezli, češ da nimamo zadosti spoštovanja pred oblastmi. Tudi v našem kotu so delali ljudje letošnjo spomlad prav pikre opazke zaradi kazenske pravde, ki so jo sprožili orožniki. Na že znanem shodu državnega poslanca Smodeja na pustno nedeljo so nekatera naša kmetijska dekleta in žene nekaj prevročih samostojnih jalovcev, ki so prišli shod razbijati, ohladile z vodo. Trem so bili pri tem klobuki oškropljeni in zmoceni, kakor je dognala sodna obravnava. Ti fantje niso imeli nujnejšega opravka, kot ovaditi to »hudodelstvo« orožnikom, češ da so jim klobuki poškodovani in da zahtevajo zanje 1200 K odškodnine. Orožnikom se ni zdelo vredno klobuke si ogledati, ne natančneje povprašati, kako in kaj, nego so stvar ovadili z neverjetno trditvijo, da je škoda na klobukih 1200 K. Najprej je tekla kazenska pravda pred kriminalnim sodiščem v Ljubljani, potem pa je prišlo h kazenskemu sodišču v Kranju. »Oškodovani« dečki so prišli in so svojo škodo že nižje »šacali«: Dva sta hotela imeti po 100 K, tretji pa je ostal pri svojih 400 K. Vse tri obtoženke so bile tudi obsojene, vsaka na 24 ur zapora in na 100, oziroma 400 K odškodnine. Ker se niso čutile krive, so se pritožile. Šele na podlagi te pritožbe je sodišče dalo navodilo, kako naj se razprava vrši in kaj naj se poizveduje. Tako je prišlo do druge obravnave, pri kateri so prinesli fantje tiste, vsled onega škropljenja 600 kron manj vredne klobuke s seboj in se je g. sodnik, ki si jih je bolj natančno ogledal in še posebej zaslišal izvedenca, prepričal, da ni prav nobene škode. Svedo so bile vse tri oproščene. Nastane sedaj vprašanje, kdo bo vrnil dekletom stroške zagovornika, kdo je zakrivil državne stroške za priče in izvedence itd. Mi mislimo, da največ dotični orožnik, ki je ovadbo napravil. On bi moral na prvi pogled videti, da se kmetiskim fantom, če se jim klobuki »kostarja« z vodo oškrope, ne more napraviti nobena škoda, najmanj pa 1200 K. Koliko nepotrebnega dela se napravi s takimi ovadbami sodišču, koliko stroškov strankam. Koliko izgube vsled takih obsodb, kakršna je bila prva, sodišča veljave in zaupanja med ljudstvom!

denarni znesek, za kateri dar se mu tem potom izreka presrečna zahvala. Takih zgledov več! Prihodnost bodi posvečena izobrazbi.

ZIRI.

Na seji KZ z dne 3. junija 1920 se je pre-reševal politični položaj, glede organizacije pa so se sklenili dalekosežni sklepi.

SV. KRIŽ PRI LITILJI.

KZ je v svoji seji z dne 6. t. m. protestirala proti okr. glavarstvu v Litilji, ki zahteva živinske kože od kmetov po 18 K za kilogram, dočim jih usnjar Knaič plačuje mesarjem po 34 K za kilogram. Zahtevamo, da dobe strojene kože kmetje nazaj. — Sprejeti so bili tudi drugi važni sklepi. Napredujemo, le dela je zdaj mnogo.

BRDO.

V svoji seji z dne 30. maja 1920 je izrekla naša KZ zahvalo Protič-Korošičevi vladi, ki je prodrla z žensko voljo pravico. — Izvolili smo nove zaupnike in se natančno pogovorili o tekočih zadevah.

LESE.

V seji z dne 3. junija je naša KZ znova podala ugovor krivično umerjenemu dohodninskemu davku. Prepričani smo, da ne uspemo, dokler en dan cela Slovenija ne dvigne glasu zoper to krivico. — Dne 24. maja smo imeli na Brezih srečolov za napravo nove ceste, ki jo gradimo z Brezij na Peračico. Za davek na pri-rezave v našem zakotju nismo vedeli. Tudi nam ne bi prišlo na misel, da se za gradnjo cest pobirajo — državni davki. Njega dni so države in dežele prispevale visoke vsote za zboljšanje prometnih sredstev; danes pa, ko smo baje za 100 let »napredovali«, se stavijo takim podvzetjem davčno-zakonske ovire! Bog se usmili! Pa res dobro voriš državno barko! Nad nas pride tedaj še finančar, da nam naloži — kazen! Osrednja pisarno v Ljubljani smo naprosili, da s posredovanjem vzame ta kelih od nas, kar so nam obljubili. — Drugič še kaj.

GORA PRI SODRAZICU.

13. junija je imela Kmetiska zveza občni zbor, na katerem je poročal ustanovni odbor-nik Anton Lavrič o delovanju Jugoslovanske kmetijske zveze, zborovalci so z zanimanjem sledili. Prečital jim je pravila Kmetiske zveze. Pri volitvah so bili izvoljeni v načelstvo: An-ton Lavrič št. 45, za načelnika; Janez Čampa št. 20, za namestnika. Odborniki: Jože Debe-lak, Franc Krže št. 33, Janez Levstek št. 12 in Jože Zbatnik št. 39. Upamo, da bodo de-lali po pravilih Kmetiske zveze in v korist kmetijskega stanu. Ljudstvo se pa prosi, da se bolj zanimala za organizacijo Kmetiske zveze in za čitanje »Domoljuba«. Kjer še niste naročeni na ta toliko koristni in poučljivi časopis, naročite ga. Kateri drugi časopis se toliko pote-guje za pravice kmetijskega stanu kakor ravno »Domoljub«. Kar vas še ni pristopilo v Kmet-sko zvezo, pristopite! Stane vas samo 1 krono. Pristopite lahko vsak od 21. leta obojega spola, torej vsi v Kmetisko zvezo.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:**

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkevijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-stuje po 3% brez kaknega odbitka.

Hranilne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalje.)

Ko je mladi stotnik stopil med svoje strel-ce, ki so ga čakali na grajskem dvorišču, je za-gromelo v vrstah strelcev:

»Naš Henrik naj živi! Naj živi naš grajski grof v Štajru!«

Henrik pa je bil bled in resen. Ko so se strelci pomirili, je rekel: »Štajerski strelci, oni naj stopijo naprej, ki so stali v prvi vrsti pred cesarjem. Jaha! bom v Štajer in vi pojedete z menoj. Vsi drugi ostanete tu v službi mojega očeta. Najmajer bo vaš stotnik.«

Zajahal je konja. V nekaj trenutkih se je visoko dvigal prah na grajskem dvorišču, šta-jerski stotnik je dirjal skozi švčarska vrata, za njim je s hitrim korakom peš gromelo tri-deset mož.

Henrik pelje svoje zveste strelce v Her-nals, kjer so se v komaj četrti ure preskrbeli z vsem, kar jim je bilo treba za tridnevno pot. Uro pozneje je že jezdit na čelu svoje čete skozi divje gozde, kjer so bila cesarska lovišča. Kar je danes videl in slišal groznega in ne-sramnega, vse, vse strese s prahom cesarskega mesta vred od sebe. Dve čudoviti zvezdi sta plaval pred njim in sta mu kazali pot, po ka-teri je moral jahati: dvojce temnomodrih oči, pobožne Štefanine oči.

Malo pozneje je za sinom jezdit tudi sod-nik Hendel v svoje stanovanje v Hernalsu. Ves je bil bled in teman, da ga je bilo komaj spoz-nati. Ko so prigrmeli za njim strelci, ga je znova zagrabila onemogla jeza: te ti pušam, je rekel sin, in je jahal k vlačugi.

Najmajer ga je sedeč na konju vprašal, če kaj zapoveduje.

»Nič.«

Jezno se je mogočni mož ugriznil v ustne in je izpljunil krvavo peno.

Nato je vprašal:

»Kje je moj sin?«

»Naš stotnik je ravnokar odjahal v pol-nem diru, da v hitrici pripravi vse potrebno in se potem urno poda v Štajer. Nas je pustil tu, da smo vam na uslugo.«

Sodnik se zdi, da mu je Najmajer še en-krat okoli obrnil nož, ki mu je tical v srcu. Toda ta hlapec ne sme ničesar videti, ničesar slišati.

»Mislite li, da je že zapustil Dunaj?«

»Mislim, da.«

»Dobro,« pravi sodnik v globokem basu.

»Pojdite s svojim moštvo v vaše prenočišče. Tudi mi ne bomo več dolgo ostali na Dunaju.«

Sodnik je ves potrj dospel v svoje stano-vanje v Hernalsu. Tri ure je hodil po sobi gor in dol, s prvega je omahoval, kakor omahuje noga ranjenega orjaka, potem pa je stopal vedno troneje, strumneje in mirneje. Z njego-vim korakom praska po sobi še nekda drugi. Sam bogasvaruj se poleg Hendelna plazi po sobi in mu venomer s hripavim, volčjim glas-om šepetaje v uho. — Vsa pota je že premislil, kako bi odvrnil sramoto od svoje hiše, toda zaman: nobena ne vodi k cilju. Pač ena je, edina, ki ga popelje k cilju... sramotna je in ostudna, toda izbral si jo bo. Ni nobene iz-bire... — Na pisalni mizi leži bel list; poleg njega leži pero, in Hendelnovi možgani snujejo osnutek. Sin ga ni hotel poslušati. Sedaj bo moral videti in prijati z rokami... in zares, ne bil bi iz mesa in krvi, marveč iz kamna in železa, če mu ne bo zanetil v duši ponosa na njegovo plemstvo, če ga ne bo razpalil k novi moškosti... in mu vzbudil v srcu jezo in srda — na zalego —

Hendelnu se gibljejo ustnice kakor člo-veku, ki je sam s svojim Bogom in s svojo bo-lečino ter moli. Toda Hendel moli k onemu, ki stanuje več tisoč milj pod zemljo, ki je pa

bil v onem trenutku pri njem; narekuje mu besedo za besedo in mu pomaga kovati pe-klenski osnutek.

Tako, sedaj je izpredel osnutek: »Madl-zeder, izvedeli smo, da je Štefana res to, za kar jo imate — vlačuga, za katero v našem mestu ni več prostora, ki naj zanaprej vrši kje drugod svojo obrt, toda ne več v Štajru kjer vlada sodnik Joahim Hendel.«

Hendel je stopil k pisalni mizi, vsedel se je, da strupeni osnutek izlije na papir. Oči so se mu svetile kakor ogenj; naslonil je glavo na roko; že stojita na nesrečnem papirju na-slov in datum. Trdno je odločen. Da bi se le pred njim ne dvigala proti nebu prisegajoča roka njegovega sina, da bi mu le ne donel v ušesa glas njegovega sina: Boga kličem za pri-čo njene nedolžnosti. — Srce bo počilo nje-govemu otroku, če bo z rokami prijel za ne-čistost najnesramnejše vlačuge, kar jih je videl svet... toda bolje je — da mu poči srce, ka-kor da sta mu telo in duša vkovana v nevred-ne vezi... piši, piši, piši... naj pogine ne-sramnica, da se mu le otrok otme peklenske-ga začaranja... piši, piši, piši... naj le go-bezduhle gobezdajo: Ubogo dekle!... Zelerja si obesil sedita pa še vzgi znamenje sramote nesramnici v obraz in jo poženi čez mejo — piši, piši, piši, tvoj sin že jaha v njeno pre-kleto narotje.

In Hendel je pisal Madlzederju, svojemu namestniku, v Štajer:

»Moj dragi in posebno ljubljani! Popolno-ma se strinjam z vami glede onega, kar ste mi meseca sušca omenili glede one osebe. Pre-pričan sem namreč, da je vlačuga; zato — Zopet se obotavlja. Trkala je zadnja milost. Angel je bil v sobi, ki je govoril s Henrikovim glasom: Tebe slepi sovražstvo. — Ima li to, kar je Madlzeder izpovedal, najmanjšo oporo v tem, kar si videl pri Štefani in o njej veš? — Težko je dihal Hendel in je držal pero v zra-ku. Kaj počne... sinu bo srce pohodilo. In mor-da... je vse skupaj laž in prevara...«

Piši, piši, piši, čeprav pohodiš sinovo srce — iztrgaj ga iz rok... četudi ga raztrgaš na drobne kosce... tam, tam v krvavem sol-nenem svitu neki vojak poljublja svojo izvoljen-ko... ha, to je Henrik... zapredla ga je pro-kleta... čuj... kladivo poje... sin najvišjega gospoda v Štajru stoji med sodrgo in kakor zadnji hlapec kuje nože, da prejme poljub od te malopridnice — in njegovi ter njeni otroci —

In Hendel je izruval iz svojega srca usmi-ljenje s svojim otrokom in svojo resnicolju-pnost, na katero je bil nekda tako ponosen, ugasnil je v svoji potemnjeni duši zadnje žarke božje milosti, s prevzetno nogo jih je pohodil kakor kugo in garje.

Nikdar, nikdar, in četudi se je lagal Madl-zederl in čeprav postanem lopov vsled tega pisma, rajiš sem lopov, kakor da se moj sin druži s to nesramnico, da pošlane moj sin oče njene zalege.

Kakor srdit peklenski zmaj divja pero po papirju, da je vse pokalo in se trgalo... tako je grizel in zbagel tul, ki prinaša gorje in ne-srečo nad pobožno dete, nad pobožno družino, nad pravega junaka.

In Hendel je pisal:

»Zato hočem, Madlzeder, ki me v Štajru nadomestujete, da takoj, kakor hitro prejmete ta list, zberete četo strelcev (v odsotnosti sto-tnikov; ako bo pa že v Štajru, mu to izpore-čite) ter s to četo izženete iz Štajra vlačugo Štefano švertner, to pa vsled nesramnosti, ki jih je počenjala z menihom v stolpu saj veste), ter jo poženet čez mejo Gornje Avstrije. Ni mi mar, katero deželo bo odslej osrečevala s svojo opitjo pobožnostjo, toda pod smrtno kaznijo ji je prepovedano vrniti se v Štajer. Bobnar naj to razbodna.«

Smolnatotni oblaki so zastrli solnce, če-gar žarki so bili krvavi. Bogasvaruj je prak-skal okoli pisalne mize in je iz svojega žrela sipal žveplo in smrt v razmršeno Hendelno-vo glavo. Hendel je pisal:

»Ako potem pride v Štajer stotnik Henrik in bo vsled izpolnjenega povelja potrj, mu po-kažite to pismo in mu s pričami potrdite, da je res, kar stoji v pismu, namreč da Štefana ni nedolžna (kar še vedno verjame), temveč da je vlačuga. Ako pa se bo vrnil v Štajer,

preden se bo izvršilo povelje, mu pokažite to pismo in mu povejte, kje in kdaj so jo zasatili na slabih potih (v noči na velikonočni ponedeljek) in kdo jo je videl, pokličite Fuku-gruberja (se li ne piše tako?), da bo Henrik videl, da me ni trpištvost in krutost privedlo da sem izgnal nečedno kužno žensko, marveč previdnost in skrb za pravost našega lepega mesta. Ne bo ivignil roke, da bi prelomil moje povelje, če mu le še količjak velja spomin na njegovo čisto mater in pa kri njegovega očeta. Še enkrat Vas kar najnujnejše opominjam, da takoj izvršite moje povelje, kakor hitro prejmete to pismo, da izženete vlažugo. Gorje Vam in vsemu Štajru, če ne boste mojega povelja izpolnili vsaj v tej dvanajstih ur, potem ko boste prejeli pismo.

Jaz se bom tu na Dunaju opravi, odprl je tri luteranske cerkve ter bom tekom enega tedna ali še prej doma.

Dunaj, 6. 16. majnik 15.

Hendel.

Sedaj se krešeta drug ob drugega kelo in kresilni kamen, da iskre kar dežujejo proti stropu. Nad rdečo svečo se giblje plamen, peštni vosek sika in se topi. Kakor krvava luža se razlije na pismo raztopljeni vosek, in v to lužo vtisne Hendel svoj pečat s petelinom.

Naslov: Presvitlemu gospodu Volfgangu Madlzeder v lastne roke v Štajru. Najhitrejši! Četrt ure pozneje že jaha po cesti, ki vodi v Štajer, jezdec sel. Tisoč goldinarjev mu je obljubljenih, če pred stotnikom Hendelom dospe v dveh dneh v Štajer. Za stotnikom se kakor veriga vleče njegovo moštvo; sicer bi najbržeji sel zastojni jahal za njim. Tako pa je vendar mogoče, da ga doide, ali pa da najmanj v istem času dospe v Štajer.

VIII.

Vihar, ki je ta dan na Dunaju divjal okoli zidov, se je polegel zunaj na deželi; priazen vetrič je pihljal v žareča lica mlademu junaku, ki je z Dunaja jahal proti Štajru. Jahal je sprejadal v ostrem diru. Za njim je krepko stopalo 30 zvestih mož, iz težkega štajerskega železa in javorovega lesa so njih puške, toda srčno, pogumno, trdo stopajo, saj jih pot pelje v Štajer, hola! Se bo Henrik kmalu ženil?

Oče se jezi. To dobro vedo. Naj se le jezi, kolikor hoče. Lepega grajskega grofa bomo dobili v Štajer in navrh še — lepo grajsko grofijo... Mežikajo si z očmi: katoličanka je... z reke cesarju, ubogo dekle je... iz gostilne je doma... Krepko korakajo naprej: ena, dve, ena, dve. Hej, kako vesela je ta pot!

Na levi in desni so valovali ob potu listnati in smrekovi gozdi, cesarska lovišča. Tuintam so priskakale iz goščave srne, divje mačke in podlasice, ki jih je splašilo kopito rdečega žrebca, ki je drvil pred pešci, in visoko gori v zraku so krožili sokoli in orli. Daleč zadaj je ležal Dunaj, par zvonikov je še liki senca kipelo v zrak, in križi so se bliškali kakor ubežne iskre. Odpirale so se mnogovrstne doline in soteske, v katerih so žuboreli skriti studenci, se smeiali gozdni angeli in so plamikale mavrice.

Henrik je krepko jahal naprej, vedno naprej, proti zahodu, proti Štajru. Resna lica so

mu vroče čorela, brez miru mu je srce bilo pod prsnim. Noče misliti na to, kar je izgubil, samo na ono misli, kar bo pridobil jutri in bo v nepopisni blaženosti na veke njegovo... Ko je jezdit že daleč pred svojimi vojaki v tihi samoti, sta ga spremljala dva spremljevalca: Na desni je bila ljubezen z obrazom one čudovite deklice, ki jo bo jutri pritisnil na svoje srce, na levi pa je bilo sovrastvo z očetovim obrazom in krvavim mečem. Toda ona svetla podoba se je svetila tako krasno, tako prirčno, da se je ona druga, mračna zopet in zopet razblinila, kakor se razblini smrtna groza onemu, ki se preko smrti vzpne v rajsko veselje.

Stefana, Stefana!

Gozdni angeli se smejejo, studenci žubore, prepadi se temni, skalnati vrhovi kipijo proti nebu. Povsod vidi samo njo in vedno samo njo.

Sedaj se mu prijazno smehlja ob vrnitvi, sedaj se obotavlja in mu ljubko kljubuje, ko snubi njeno roko, sedaj se zopet s plaho sramežljivostjo privije k njemu, da ovije roko okoli njene sladke postave in poljubi njene nežne ustne — dolgo, dolgo. Takrat je bilo na vrtu, ko jo je poljubil na čelu, kjer so se ji kodrili svilnati lasje. O, kako sladko je bilo to; mnogo noči se mu je o tem sanjalo. Sedaj pa pride najslajše.

(Dalje.)

Mesarskega valenca vsaj 15 let starega, poštenih staršev in iz dobro šolsko izobrazbo, ki ima ve elje do mesarije se takoj sprejme pri Vik or Brlč, mesar, Krasta k.

Prvovrstna

dvokolesa,
plašce, cevi

priporoča IGW VOA,
Ljubljana, Sodna ul. 7.

F. J. Peneš, Moste pri Ljubljani,

in debelo v vsaki množini: sladkor, kavo, cikorijo, papriko, poper, rozine, namazno olje, kis, milo, pralni prašek ter vsakovrstno specerijstvo in kolonijalno blago po najnižjih dnevnih cenah ter se za množična naročila priporoča.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in žilci Vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili 6 dvojnati ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice 6 škatlic 18 kron. Prava želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. Omot in poština posebej a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska. A

Razširja te „DOMOLJUBA“!

Slovenskim citrašem!

Podpisani je priredil, nadal in ima v salogi sledede muzikalije za citra: I. Slovenske narodne pesmi sa citre in petje, desetero zvezkov, I. deni zvezek se izdal pred nekaj tedni. V njem so dalje pesmi: Slovan, Nada svedca, Zrinjsko-Frančopunka, Rudeni sarafin, Gori na planino, Oj Banovci, Svrčanje I. t. d. Zvezki so zdaj po 12 K. II. Nože pravde (Tri slovenske pesmi) za citro in petje. Cena 3 K. (8 poštino 1 K več.) III. Grajske odmevi, valčki in Jagovalovanka, polka za citra. Oboje skup 4 K. IV. Slovenske, nab. lne pesmi za citro in petje (12 priljubljenih domačih nabožnih pesmi). Cena 12 K. Kdor se zanima za slovenske pesmi, naj ne zamudi prilike, ker bodo nekateri zvezki kmalu pošli. Poznamostnih zvezkov se s povzetjem ne pošilja, ker je predrag. Pošljite denar naprej in sapšite na nakarico, katere zvezko želite. Kdor želi, da se mu pošlje „priporočeno“, naj priloži še par kron, ker je poština draga. — Priporoča se! Iv. Kiferle, Ljubljana, Koroška ulica 4/II. (gostilna Mažek). 2654

Izdelujem: Lemeže, branine zobe, krampe, kopače itd. — Popravilam: Pojedeske stroje in orodje po najnižjih cenah. Rudolf Ravnikar, Ljubljana, Njivice 14, posta Radeče Zidanimost.

Centi in pojenila z obrat. pošto brezplačno.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejmejo.

je ustanovila oddelce za

živiljska zavarovanja.

Sprejema: V živiljskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavih, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Gospodarska banka v Ljubljani.

Naznanilo.

Banka daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

V Ljubljani, dne 3. julija 1920.

Ravnateljstvo.

Vajenec se sprejme pri mizarju Fr. Benediču, Cegelnica, P. Naklo pri Kranju.

Posestvo naprodaj!

Eno obsega 15 orolov nji, travnikov in gozda s poslopjem za ceno 80.000 kron in drugo 5 orolov nji, travnika, gozda in vinograda s poslopjem za ceno 35.000 kron. — Natančneje se pojave pri Franc Prijateljcu, Tržišče, Dolenjsko.

Modna in manufakturna trgovina

Ivanka Praprotnik,

Sv. Petra cesta 29, Ljubljana

priporoča veliko izbiro blaga za moške in ženske oblike, platna, cvilha, satinate odeje v različnih barvah, moške srajce z odprtimi in navadnimi ovratniki, zelo trpežno blago od 160 K dalje. — Moderne bele in pisane bluze po 140 K, 160 K, ženski predpasniki, otroške oblečke, razno perilo domačega izdelka, nogavice, vse po jako nizkih cenah. Naročila se izvršujejo točno, razpošilja se proti povzetju.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühlisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Imate bolečine? V licu? V celim telesu? Vas muči glavobol? Trganje po udih? Trpite na reumatizmu in gihu? Ste se prehladili? Ne morete spati? Niti delati? Ste nervozni in preveč občutljivi za mrzli zrak?

Poizkusite vendar Fellerjev pravi Elzafluid! Čudili se bode! Občutili bode čuvstvo zadovoljnosti! Rešeni ste bolečin in hvalite Fellerjev Elzafluid kot dobrega prijatelja v hudih dneh. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski sok proti 36 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 36 K.

kašlju in prsnim bolečinam, 1 steklenica 6 K.
Vaš želodec ni v redu? Trpite na počasni prebavi? Slabem apetitu? Nabite milo, zanesljivo odvajajoče sredstvo?

Oj, kako bode zadovoljni, ako samo poizkusite Fellerjeve prave Elza-kroglice! Te so res dobre! 6 skatlic 18 K. Želodec okrepljujoča švedska tinktura, 1 velika steklenica 15 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 36 K.

Lahko še naročite!

Fellerjev Elza-mrčesni prašek, 1 vel. skatlica 5 K. Zobne kapljice, steklenica 4 K — v. Očesne kapljice 4 K — v. Zanesljivo mazilo zoper srbečino in srbečico, lonček 10 K. Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poštna posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elzatrj št. 16, Hrvatska.

Primešaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmlila pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 30-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje, Ne smrdi, ne maže perilo. 1 lonček 8 kron. Po pošti 12 kron 50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotožva.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaze rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje obtekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8.761.118-37.

Za zeleno krmo

priporočamo sledeča semena: grahoro čisto ali pomešano z ovsem po K 4-20 kg., lečo za krmo po K 4-60 kg., grah za krmo po K 3-20 kg., Sever & Komp., Ljubljana, Wolfsova ulica 12.

Agitirajte

za

„Domoljuba“

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana

Zmonska cesta 2. 4792

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.